

Układ pokarmowy 7-sprawdzian

1 Podaj nazwy związków organicznych, których dotyczą poniższe opisy.

(... / 3 p.)

- A. Są zbudowane z aminokwasów, a jedną z ich funkcji w organizmie jest transport różnych substancji.
B. Są głównym źródłem energii oraz podstawowym materiałem zapasowym komórek.
C. Są głównym składnikiem błon biologicznych oraz warstwy podskórnej, która chroni organizm przed zimnem.

2 Przyporządkuj składnikom pokarmowym (A–C) właściwe funkcje (1–4).

(... / 3 p.)

A. Białka	1. Związki chemiczne, które są głównym składnikiem błon biologicznych; spalane dają najwięcej energii.
B. Tłuszcze	2. Związki chemiczne, które są najważniejszym źródłem energii potrzebnej do pracy mięśni.
C. Cukry	3. Stanowi m.in. środowisko reakcji chemicznych i uczestniczy w termoregulacji.
	4. Związki chemiczne, które są podstawowym składnikiem budulcowym organizmu.

A B C.....

3 Napisz, jakie pokarmy zaliczamy do niepełnowartościowych.

(... / 1 p.)

4 Przyporządkuj podanym witaminom (A–C) skutki ich niedoboru w organizmie (1–4).

(... / 3 p.)

A. Witamina A.	1. Osteoporoza, krzywica.
B. Witamina D ₃ .	2. Złe widzenie o zmroku, tzw. kurza ślepota.
C. Witamina B ₉ .	3. Niedokrwistość (anemia), wypadanie włosów.
	4. Szkorbut, pękanie drobnych naczyń krwionośnych.

A. B. C.

5 Spośród podanych zdań wybierz te, które dotyczą wody.

(... / 1 p.)

- A. Warunkuje proces dziedziczenia.
B. Chroni organizm przed przegrzaniem.
C. Jest bardzo dobrym rozpuszczalnikiem, np. cukrów prostych.
D. Umożliwia krzepnięcie krwi.
E. Jest związkiem wysokoenergetycznym.
F. Umożliwia transport substancji wewnątrz organizmu.

6 Wskaż poprawne zakończenie zdania.

(... / 1 p.)

- Żółć jest produkowana przez
A. jelito cienkie. B. wątrobę. C. pęcherzyk żółciowy. D. trzustkę.

7 Wskaż poprawne zakończenie zdania.

(... / 1 p.)

- Dwunastnica to początkowy odcinek
A. przelyku. B. odbytnicy. C. jelita grubego. D. jelita cienkiego.

8 Uzasadnij, że woda jest jedną z najważniejszych substancji występujących w

(... / 1 p.)

- 9** Pokarm wędruje przez poszczególne odcinki przewodu pokarmowego i ulega w nich różnym przemianom.

(... / 4 p.)

Podaj nazwy narządów, w których przebiegają wymienione poniżej procesy.

- A. Wchłanianie strawionych składników pokarmowych do krwi
- B. Wstępne trawienie cukrów
- C. Usuwanie niestrawionych resztek pokarmu
- D. Wydzielanie kwasu solnego umożliwiającego działanie enzymów trawiennych

- 10** Uzupełnij zdania. Wpisz podane nazwy we właściwej formie.

(... / 3 p.)

żołądek, wątroba, trzustka, jama ustna

Nawilżanie pokarmu zachodzi w

W skład układu pokarmowego wchodzi – narząd,
w którym powstaje żółć.

Rozkład białek na aminokwasy rozpoczyna się w

- 11** Uporządkuj elementy przewodu pokarmowego w kolejności przesuwania się przez nie pokarmu. Zapisz litery, które je oznaczają.

(... / 1 p.)

A. Przełyk. B. Jelito cienkie. C. Jama ustna. D. Jelito grube. E. Żołądek. F. Gardło.

- 12** Przyporządkuj elementom układu pokarmowego (1–6) odpowiednie opisy (A–F).

(... / 3 p.)

1. Jama ustna.	A. Jest to wspólny odcinek przewodu pokarmowego i dróg oddechowych.
2. Gardło.	B. Zostaje w niej zapoczątkowany proces rozkładu cukrów złożonych.
3. Przełyk.	C. Zachodzi w nim końcowy etap trawienia białek, cukrów i tłuszczów oraz wchłanianie produktów trawienia do krwi i limfy.
4. Żołądek.	D. Wyściela go błona śluzowa z licznymi gruczołami, które wydzielają śluz, kwas solny oraz enzymy trawienne rozkładające białka.
5. Jelito cienkie.	E. Jego funkcją jest wchłanianie wody i soli mineralnych z przesuwaną treścią pokarmową oraz formowanie kału.
6. Jelito grube.	F. Jego funkcją jest przesuwanie porcji pokarmu do dalszych odcinków przewodu pokarmowego.

1. 2. 3. 4. 5. 6.

- 13** Wskaż poprawne zakończenie zdania.

(... / 1 p.)

Żołądek jest miejscem trawienia

- A. cukrów. B. tłuszczów. C. białek. D. cukrów i tłuszczów.

- 14** Przyporządkuj chorobom podanym w tabeli odpowiednie zasady profilaktyki.

(... / 2 p.)

Pamiętaj, że niektóre zasady są wspólne dla obu chorób.

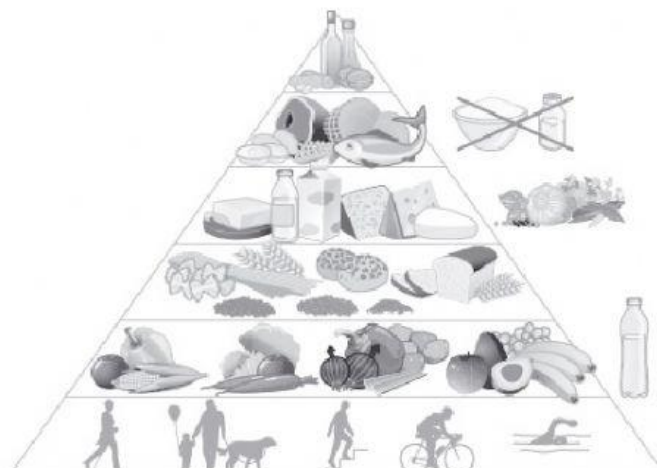
- A. Pobieranie krwi jednorazowymi igłami i strzykawkami.
- B. Szczepienie.

- C. Gotowanie wody przed wypiciem.
D. Mycie rąk przed jedzeniem.
E. Używanie własnych przyborów kosmetycznych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (HAV)	Wirusowe zapalenie wątroby typu B (HBV)

- 15** Na podstawie analizy piramidy zdrowego żywienia i aktywności fizycznej oceń prawdziwość zdań dotyczących planowania prawidłowego żywienia. Zaznacz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo literę F – jeśli jest fałszywe.

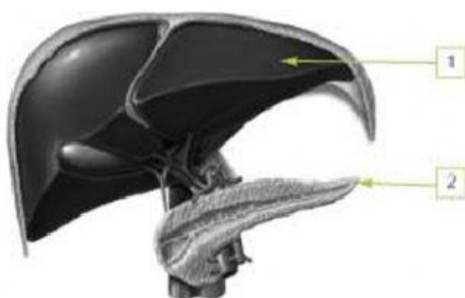
(... / 4 p.)

Nie należy często jeść warzyw.	P	F
Należy codziennie spożywać produkty pełnoziarniste.	P	F
Czerwone mięso powinno się spożywać w niewielkich ilościach.	P	F
Urozmaicony posiłek powinien zawierać co najmniej po jednym produkcie z każdej z pięciu grup piramidy zdrowego żywienia.	P	F

- 16** Uzupełnij podpis. Przyporządkuj podanemu elementowi układu pokarmowego właściwe funkcje (A–G).

(... / 4 p.)

- A. Utrzymanie właściwego poziomu glukozy we krwi.
B. Magazynowanie glikogenu.
C. Wydzielanie insuliny (obniżanie poziomu glukozy we krwi).
D. Rozkładanie alkoholu, używek i leków.
E. Wydzielanie enzymów trawiących białka, tłuszcze i cukry.
F. Wydzielanie żółci, wpływ na trawienie tłuszczów.
G. Wydzielanie glukagonu (podwyższanie poziomu glukozy we krwi).

Liczbą 1 oznaczono:
Ten narząd pełni następujące funkcje: